

preko pokrivača, ne ostavljajući nikakav trag. Nastavljao bi da govori, pominjući obešene ljude na čijim izvnutim beonjačama tavore krupne, zelene muve, izvrsne šine, progone, i onda se prisecao proteklih godina, teatralno šireći ruke.

— Quel ennui la vie!* Lakrdija, draga moja...! Kao da je svevišnji ostavio nama da dovršimo predstavu. A svako je i završava kako najbolje zna. I vi ne činite loše. Vaš mir je izvanredan.

Naglo bi učutao i, navlačeći ranac, odlazio rukama uvučenim u prozeze izlisanog, kariranog libercigera, dok bi Fredi, oslušujući ulične zvuke, gledao Gretu i govorio.

— Dobro je da si ovde, inače bi bilo teško preživeti.

Greta bi se smešila, prisecajući se nečega što je naličilo na košmarni san, snevan sredinom duge ratne zime, koja je bila surovija i hladnija od prethodnih. Vraćala se kasno od Irme, promrzla. U mračnom dnu stepeništa iza velike drvene kapije (gde leti vetar nanosi opako lišće), dahao je neko. Nikada neće biti sigurna da li je prišla ili je uvučena tamo, tek našla se zapahnuta vrelim, raspojasanim telom, koje je zaudaralo na rakiju i duvan. Nije se opirala. Jecajući je počela da ljubi znojavo lice, gluva na sve. Pritisnuta teškim vonjem oznojene kože počela je da tone. Brzo se podala i, teturajući se, potrčala uz drevno stepenište, ostavljajući zadihanog i raskrečenog nemačkog vojnika oslonjenog na oguljeni zid. Kasnije je podizala kapke zagledana u tavanicu po kojoj su igrali čudne arabeske. I često se Greta budila znojavo verujući da je to bio san, a kada je bacila pokidanu svilenu čarapu, ponovo je osetila oštru tkaninu mokrog vojničkog šinjala. I, uvek prolazeći kraj oguljenog zida, trgla bi se i pognute glave pela uz stepenište. Kad se rat u varošici slegao sa poslednjim, retkim pucnjevima, Greta se ređe prisecala raskrečenog, pijanog nemačkog vojnika i pažljivije bi osluškivala šištavo disanje usnilog Fredija. Zatvarala bi prozor i nastavljala da lista nasumce uzetu knjigu. Tako i toliko su se oni sećali rata koji nije pomutio njihov mir, ali je navukao neku neobjašnjivu tišinu i nespokojsvo, dok je varošica živnula i sa katoličke katedrale redovnije su se oglašavala zvana. Varošani su nedeljom sedali pred kuće, ozbiljni i izbrijani, pominjali pokojne, nabrajajući ih. Godine su nastavile da se smenjuju ravnomerno i nesmetano.

Ostavivši zadnji svezanj pisama u metalnu kutiju, okrenula se Frediju. Prigušeno je kriknula, prevrnuvši stolicu.

— Fredi!

Bio je malo iskliznuo iz fotelje, čudno iskrivljene glave, dok su mu oči bile otvorene, a šake zgrčene na rasutim novinama. Jaka vilka spolja izmeša se sa pokidanim jecanjem Grete.

— Gospa' Greta... gospa' Greta... dim je rasterao komarce. Imali su gnezda u zidu... nema više komaraca gospa' Greta!

Vikao je Jakov otirući garave ruke o masne revere kaputa, a zatim se okrenuo i gundajući krenuo niz ulicu, već potpuno mračnu.

JAN BRAUN FINDLI

ODLAZAK SIMONA P.

(ODLOMAK)

dan se rodio da prođe
i klatari se, klatari i stane, jer
dugi trenuci sačinjavaju dan, jer
vetar se polako diže
da učini govor
lišća među drvećem čujnijim
kao grmljava opterećenog motora
duž nepoznate tražene ulice
i kao da lomi uho zaštićenog tela.
ali to bunjanje nije dovoljno
da uzdrma i razmrsi
lažna osećanja u ovoj umirućoj igri.

Simon P. podiže oči da pogleda
Vlastitu sliku
Koja je stajala u mnoštvu
Ni sinove ni kćeri nije mogao da sagleda,
Beše to puk ljudi koje je znao kao braću
Naučenu da ubijaju i budu ubijani,
Jer njegov rat ne beše rat čistog teškog čelika
I značaka na sveže opranim uniformama.
Već rat u blatu bez čizama i hrane
Sa neprekidnom kišom i smrću kao stalnim
[drugovima,
Miševima i pacovima kao jedinim pravim
[neprijateljima.

Ali propustio je da odmah shvati sve to
I spustio je glavu, ali zaboraviti nije mogao.
Vrisak aviona potpuno razlamlja
Vene zvuka pod kojim se mrvimo
Dok na dalekoj gvozdenoj arteriji
Tutnji neki metalni džin
Noseci svoj ljudski tovar
Na nepoznata odredišta
Gde će oni rasipati
S bezobzirnom smišljenošću
Ravnodušnost i prljavu tiraniju.
Urlaj, urlaj, sireno broda što odlazi,
Mukli baritone, kroz svet dokova okovanih u
[maglu

Gde dizalice ocfavaju gvozdenu azbuku na
[sivom nebu
Kao da bi podsmešljivo da nam doviknu naš kraj.
I tako, odlazi on svojim putem, razdvajajući talase
i potučajući se preko sedam mora.

A zemljom još uvek
tako mirno buja lišće između
krivog, ostarelog drveća.
Područja buke će ga mrviti
I grliti na putu
Sve do kraja.
I u gorčinu će pretvoriti sve što obožavam,
čak i nas.
Sklapaju se umorne stare oči
Ruke uvele i koščate i smežurane

Pušfaju potajne krike bola,
Udovi se grče, izviaaju i vape za počinkom.
Lice, s pretučenom dušom iscrtanom na njemu,
zavijeno u izbrzdanu bedu i prepušteno
[olakšanju
Slomljenog srca i izmučeno podleže trenutku
[tišine,

A on je još uvek živ.

Duša se prepušta sanjarenju,
Jer starcima je dato da sanjare i leže,
Čak i u smrti,
Kao što usamljeni uvek treba da razgovaraju sa
[svojom senkom,

Čak i u životu.
Sanjario je o ženi koja je htela da nadvlada
njegov duh, ali nije uspela i otišla je.
Voleli su se duboko,
Jedno više od drugoga,
i okrutno su razrušili most.
Ali zato smo ljudi da činimo greške koje posle
odbijamo da priznamo.

Preveo sa engleskog MIROSLAV NASTASIJEVIĆ